

THỰC TRẠNG PHÁT TRIỂN THƯƠNG MẠI BIÊN GIỚI TỈNH AN GIANG, THÁCH THỨC VÀ GIẢI PHÁP ĐỀ XUẤT

● LÊ THỊ KIM CHI

Khoa Kinh tế và Quản trị kinh doanh
Trường Đại học An Giang, An Giang, Việt Nam
- Đại học Quốc gia Thành phố Hồ Chí Minh, Việt Nam

DOI: <https://doi.org/10.62831/202602029>

TÓM TẮT:

Với lợi thế về địa lý và hệ thống cửa khẩu tiếp giáp Campuchia, thương mại biên giới là một trong những kênh phát triển kinh tế - xã hội của tỉnh An Giang. Trong những năm gần đây, các hoạt động thương mại biên giới của An Giang đã đạt được nhiều kết quả tích cực. Tuy nhiên, thương mại biên giới tỉnh An Giang cũng vẫn còn đối mặt với một số thách thức như: hạ tầng cửa khẩu và logistics, chi phí lưu thông hàng hóa, thủ tục hành chính, năng lực cạnh tranh của doanh nghiệp và tiểu thương, cùng với tình trạng buôn lậu và gian lận thương mại. Trên cơ sở phân tích thực trạng và các thách thức đó, bài nghiên cứu đề xuất một số giải pháp nhằm phát triển thương mại biên giới tỉnh An Giang theo hướng hiệu quả và bền vững trong thời gian tới.

Từ khóa: thương mại biên giới, An Giang, kinh tế, cửa khẩu, logistic.

1. Đặt vấn đề

Thuộc vùng đồng bằng sông Cửu Long, An Giang là tỉnh có vị trí địa lý chiến lược vô cùng quan trọng của Việt Nam trong phát triển thương mại biên giới với Campuchia. Với đường biên giới dài khoảng 148km trên bộ tiếp giáp 3 tỉnh của Campuchia (Tú Ly - Danh Thành, 2025), vùng biển rộng trên 63.000 km², 5 cửa khẩu là Hà Tiên, Tịnh Biên, Vĩnh Xương, Giang Thành và Khánh Bình, An Giang chính là đầu mối giao thương quan trọng kết nối TP. Hồ Chí Minh, Phnom Penh và vịnh Thái Lan bằng 4 tuyến đường, gồm: đường bộ, đường sông, đường biển và đường hàng không. Chính nhờ những lợi thế sẵn có, An Giang được Nhà nước định

hướng trở thành “cửa ngõ” kết nối giao thương nội vùng đồng bằng sông Cửu Long và thị trường quốc tế (An Minh, 2025).

Theo số liệu của Cục Hải quan (Bộ Tài chính) và Sở Công Thương tỉnh An Giang, tổng kim ngạch xuất nhập khẩu hàng hóa qua các cửa khẩu Việt Nam - Campuchia trong 9 tháng đầu năm 2025 đạt 5,9 tỷ USD, tăng 15,5% so với cùng kỳ năm 2024 (UBND tỉnh An Giang, 2025). Điều này cho thấy xu thế phục hồi và mở rộng giao thương hai nước hiện nay, đặc biệt khi nền kinh tế thế giới ngày càng hội nhập sâu rộng. Trong đó, tính riêng tỉnh An Giang, hoạt động thương mại biên giới đã ghi nhận mức tăng trưởng tích cực trong các năm gần đây.

Dù vậy, thương mại biên giới tỉnh An Giang còn đối diện với nhiều thách thức về hạ tầng cơ sở, logistics, chi phí thông quan và sự cạnh tranh của doanh nghiệp địa phương. Việc nghiên cứu chuyên sâu giúp An Giang đánh giá chính xác thực trạng hiện nay, từ đó bài nghiên cứu đề xuất các giải pháp phát triển bền vững về thương mại biên giới của tỉnh trong thời gian tới, phù hợp với định hướng hội nhập kinh tế quốc tế và chiến lược phát triển kinh tế - xã hội của tỉnh trong giai đoạn đến năm 2030.

2. Thực trạng phát triển thương mại biên giới tỉnh An Giang

Giai đoạn 2021-2025, tổng kim ngạch xuất nhập khẩu hàng hóa qua biên giới của tỉnh An Giang ghi nhận mức tăng bình quân 12,7% mỗi năm với trên 500 triệu USD giá trị hàng hóa xuất khẩu sang Campuchia và trên 600 triệu USD giá trị hàng hóa nhập khẩu về Việt Nam. Trong đó, năm 2024, tổng kim ngạch xuất, nhập khẩu qua các cửa khẩu ở An Giang đạt 1,22 tỷ USD (Tú Ly - Danh Thành, 2025). (Bảng 1)

Ngoài những tín hiệu tích cực về giá trị xuất nhập khẩu hàng hóa, thương mại biên giới còn là động lực để An Giang phát triển các hoạt động dịch

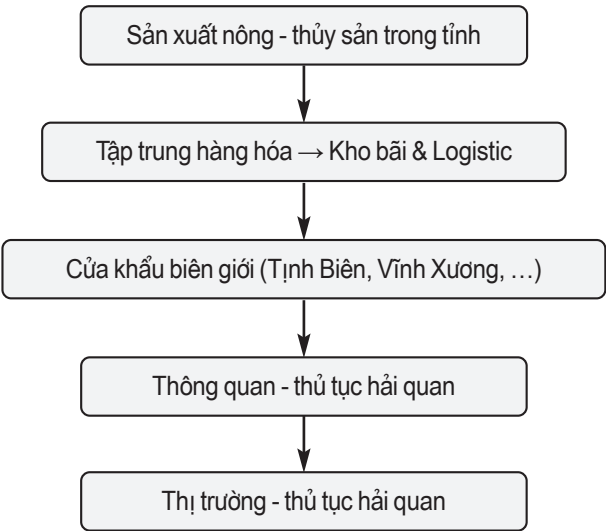
Bảng 1. Kim ngạch xuất nhập khẩu thương mại biên giới giữa tỉnh An Giang - Campuchia giai đoạn 2021-2025

Chỉ tiêu	Giá trị (triệu USD)
Kim ngạch xuất khẩu mỗi năm (trung bình)	~500
Kim ngạch nhập khẩu mỗi năm (trung bình)	~600
Tốc độ tăng trưởng bình quân	~12,7 %/năm
Kim ngạch xuất nhập khẩu qua cửa khẩu (tính đến tháng 10/2025)	1.090
- Trong đó: Xuất khẩu	464,48
- Trong đó: Nhập khẩu	627,76

Nguồn: UBND tỉnh An Giang, (2025)

vụ-logistics, tạo việc làm cho người lao động và thúc đẩy lưu thông hàng hóa trong khu vực. Hiện An Giang có 3 cửa khẩu quốc tế, đóng vai trò chính trong lưu thông hàng hóa biên mậu với hệ thống mạng lưới gồm 17 chợ biên giới có sự góp mặt của 1.700 hộ tiểu thương cùng các hoạt động giao thương đa dạng và hoạt động kinh doanh ổn định. Các hoạt động giao thương tập trung chủ yếu vào các mặt hàng chủ lực của tỉnh như vật tư nông nghiệp, nguyên phụ liệu, nông sản và hàng tiêu dùng (UBND tỉnh An Giang, 2025).

Sơ đồ 1: Lưu chuyển thương mại biên giới An Giang - Campuchia

Đồng thời, thương mại biên giới còn giúp gia tăng lượng việc làm cho người lao động của tỉnh. Theo Ban Quản lý Khu kinh tế tỉnh An Giang, hiện tỉnh có hơn 40.000 người lao động làm việc trực tiếp và gián tiếp qua các dự án, hoạt động tại các cửa khẩu. Nhiều hộ gia đình sống gần các cửa khẩu đã mở rộng các hoạt động sản xuất - kinh doanh thay vì chỉ tập trung sản xuất nông nghiệp như trước, từ đó giúp thu nhập được cải thiện rõ rệt (Tú Ly - Danh Thành, 2025).

Bên cạnh đó, nhằm thu hút các dự án ngoài ngân sách để phát triển thương mại qua cửa khẩu và dịch vụ logistic, tỉnh An Giang đã chú trọng đầu tư hệ thống kho bãi, các dịch vụ bốc xếp và các cơ sở trung chuyển hàng hóa tại các khu chức năng thuộc

Khu kinh tế cửa khẩu của tỉnh. Hiện nay, cả tỉnh An Giang có 8 doanh nghiệp có hoạt động địa điểm tập kết, kiểm tra và giám sát hàng hóa xuất nhập khẩu qua biên giới nhằm hỗ trợ các hoạt động thương mại được hiệu quả hơn (Như Ngọc, 2025).

Ngoài ra, nhằm thúc đẩy hợp tác kinh tế - xã hội giữa An Giang và Campuchia, tỉnh còn tổ chức các hoạt động liên kết, hội chợ và diễn đàn thương mại biên giới Việt Nam - Campuchia hàng năm, giúp doanh nghiệp của hai bên mở rộng thị trường và thực hiện các hoạt động kết nối giao thương. Với các chính sách mở cửa thương mại của Nhà nước, tỉnh đã dễ dàng thực hiện các hoạt động thương mại, nhờ đó tăng cường mối quan hệ kinh tế song phương với Campuchia.

Dù đạt được các kết quả tích cực trong các năm gần đây, tuy nhiên, hoạt động thương mại biên giới của tỉnh An Giang vẫn còn đối mặt với một số thách thức như:

Một là, hạ tầng cửa khẩu và hoạt động logistic chưa đồng bộ với nhau. An Giang đã mở rộng các cửa khẩu nhưng hệ thống bến tập kết, kho lạnh, kho trung chuyển và trung tâm logistics của tỉnh vẫn còn phân tán, chưa hình thành chuỗi dịch vụ khép kín để có thể hỗ trợ các doanh nghiệp xuất nhập khẩu, do đó chi phí vận chuyển và lưu kho đang khá cao so với yêu cầu hiện tại.

Hai là, cơ chế thông quan và thủ tục hành chính vẫn chưa nhanh gọn. Trong đó, thời gian và quy trình thông quan tại cửa khẩu tại một số thời điểm còn kéo dài, trong khi thời gian bảo quản hàng nông sản và thủy sản đòi hỏi tiêu chuẩn nghiêm ngặt, trực tiếp ảnh hưởng đến chất lượng sản phẩm và khả năng cạnh tranh của doanh nghiệp địa phương.

Ba là, vẫn còn thiếu các dịch vụ giá trị gia tăng. Hiện nay, các dịch vụ như logistics thông minh, vận tải lạnh, dịch vụ tài chính và phân phối lớn chưa phát triển tương xứng với nhu cầu tăng trưởng thương mại. Điều này góp phần khiến các doanh nghiệp gặp khó khăn trong kết nối nguồn cung nội địa với thị trường Campuchia.

Bốn là, tình trạng buôn lậu và gian lận thương

mại còn tồn tại. Dù đã tăng cường các công tác tuần tra biên giới, nhưng hiện nay tình trạng buôn lậu, gian lận thương mại và hàng giả/hàng nhái vẫn còn diễn ra tại một số khu vực cửa khẩu làm ảnh hưởng tới uy tín của các hoạt động thương mại chính thức, gây khó khăn cho công tác quản lý thị trường.

3. Một số giải pháp đề xuất

Trước những thách thức nêu trên, để việc phát triển thương mại biên giới tỉnh An Giang được triển khai đồng bộ trong thời gian tới, bài nghiên cứu đề xuất một số giải pháp như sau:

Thứ nhất, hoàn thiện và đồng bộ hạ tầng cửa khẩu - logistic. Trong đó, tỉnh An Giang cần tiếp tục ưu tiên các dự án đầu tư, nâng cấp hạ tầng kỹ thuật tại các cửa khẩu quốc tế như Vĩnh Xương, Khánh Bình và Tịnh Biên theo hướng hiện đại hóa và đồng bộ toàn hệ thống. Đặc biệt tập trung vào phát triển kho bãi tập trung, các kho lạnh bảo quản, bãi tập kết container, trung tâm logistic cửa khẩu nhằm đáp ứng nhu cầu bảo quản và trung chuyển hàng hóa của các doanh nghiệp, nhất là đối với mặt hàng nông sản và thủy sản. Đồng thời, tiếp tục tăng cường kết nối giao thông giữa khu kinh tế cửa khẩu với các vùng sản xuất của tỉnh và các tỉnh lân cận nhằm giảm thiểu chi phí vận chuyển, nâng cao hiệu quả lưu thông hàng hóa.

Thứ hai, tiếp tục cải cách thủ tục hành chính theo hướng gọn nhẹ, hiệu quả. Tỉnh cần tiếp tục đẩy mạnh công tác cải cách thủ tục hành chính trong lĩnh vực hải quan theo hướng đơn giản hóa, minh bạch và số hóa để phù hợp với bối cảnh chuyển đổi số hiện nay. Việc mở rộng áp dụng cơ chế “một cửa quốc gia, một cửa ASEAN”, tăng cường số hóa như sử dụng chứng từ điện tử và quản lý rủi ro sẽ giúp tỉnh rút ngắn thời gian thông quan hàng hóa, từ đó giúp doanh nghiệp giảm chi phí, nâng cao khả năng cạnh tranh. Ngoài ra, tỉnh cần phối hợp với các đơn vị chức năng liên quan của hai bên biên giới giúp hoạt động thông quan được thông suốt, hạn chế ách tắc vào thời gian cao điểm.

Thứ ba, hỗ trợ và nâng cao năng lực cạnh tranh của các doanh nghiệp xuất nhập khẩu và tiểu

thương biên giới. An Giang cần đưa ra các chính sách hỗ trợ doanh nghiệp nhỏ và vừa, các hợp tác xã, các tiểu thương biên giới tiếp cận được thông tin về thị trường, tiếp cận nguồn vốn ưu đãi và các chương trình đào tạo nguồn nhân lực. Khuyến khích các doanh nghiệp địa phương tham gia liên kết chuỗi giá trị, phát triển các mặt hàng đang có sẵn lợi thế, các mặt hàng tiềm năng của tỉnh, như: lúa gạo, thủy sản, nông sản chế biến để nâng cao giá trị gia tăng thay vì xuất khẩu hàng hóa thô. Đồng thời, tiếp tục đẩy mạnh các hoạt động xúc tiến thương mại, tổ chức các hội chợ, diễn đàn kết nối cung - cầu với thị trường Campuchia và các nước khác trong khu vực.

Thứ tư, cần tăng cường các hoạt động quản lý thị trường và phòng chống buôn lậu. Nhằm đảm bảo một môi trường thương mại lành mạnh, tỉnh cần tiếp tục tăng cường phối hợp với các đơn vị như hải quan, biên phòng, quản lý thị trường trong các công tác kiểm tra, giám sát hoạt động thương mại biên giới. Ứng dụng các phần mềm công nghệ trong theo dõi, truy xuất nguồn gốc hàng hóa để hạn chế tình trạng buôn lậu, gian lận thương mại và hàng giả. Ngoài ra, tỉnh cần đẩy mạnh việc tuyên truyền pháp luật đến các doanh nghiệp và cư dân biên giới nhằm nâng cao ý thức tuân thủ pháp luật và các quy định do Nhà nước ban hành.

Thứ năm, tăng cường hợp tác song phương với Campuchia. Tỉnh An Giang cần chủ động hơn việc mở rộng hợp tác với các tỉnh biên giới của Campuchia trong quy hoạch cửa khẩu, phát triển hệ thống chợ biên giới và khu kinh tế cửa khẩu. Một hệ thống cơ chế phối hợp ổn định và có tính lâu dài sẽ góp phần tháo gỡ rào cản kỹ thuật, tạo thuận lợi cho lưu thông hàng hóa, thúc đẩy thương mại biên giới phát triển bền vững, do đó, Tỉnh cần đẩy mạnh việc xây dựng các cơ chế phối hợp này.

5. Kết luận

Thương mại biên giới hiện giữ vai trò khá quan trọng trong phát triển kinh tế - xã hội của tỉnh An Giang, giúp Tỉnh thúc đẩy lưu thông hàng hóa, mở rộng thị trường tiêu thụ, tạo việc làm và nâng cao thu nhập cho người dân khu vực biên giới. Với vị trí địa lý thuận lợi, hệ thống cửa khẩu và chợ biên giới tương đối phát triển, hoạt động thương mại biên giới giữa An Giang và Campuchia trong những năm gần đây đã đạt được nhiều kết quả tích cực, thể hiện qua tốc độ tăng trưởng kim ngạch xuất nhập khẩu ổn định và sự đa dạng của các loại hình giao thương.

Bên cạnh những kết quả đạt được, thương mại cửa khẩu tỉnh An Giang vẫn còn tồn tại không ít hạn chế và thách thức, đặc biệt là sự thiếu đồng bộ về hạ tầng cửa khẩu - logistics, chi phí lưu thông hàng hóa còn cao, thủ tục hành chính chưa thật sự linh hoạt, năng lực cạnh tranh của doanh nghiệp và tiểu thương biên giới còn hạn chế, cũng như tình trạng buôn lậu và gian lận thương mại vẫn diễn biến phức tạp. Những vấn đề này đã và đang ảnh hưởng đến hiệu quả và tính bền vững của hoạt động thương mại biên giới trên địa bàn tỉnh.

Trên cơ sở phân tích thực trạng và các thách thức nêu trên, bài nghiên cứu đề xuất một số nhóm giải pháp trọng tâm nhằm thúc đẩy phát triển thương mại biên giới tỉnh An Giang trong thời gian tới, bao gồm: hoàn thiện hạ tầng cửa khẩu và logistics, đẩy mạnh cải cách thủ tục hành chính, nâng cao năng lực cạnh tranh của doanh nghiệp, tăng cường quản lý thị trường và mở rộng hợp tác song phương với Campuchia. Việc triển khai đồng bộ các giải pháp này sẽ góp phần phát huy tối đa lợi thế biên giới, nâng cao hiệu quả thương mại biên giới và đóng góp tích cực vào sự phát triển kinh tế - xã hội bền vững của tỉnh An Giang trong bối cảnh hội nhập kinh tế quốc tế ngày càng sâu rộng ■

TÀI LIỆU THAM KHẢO:

An Minh (2025). Kiến tạo đột phá từ biển. Truy cập tại <https://baoangiang.com.vn/kien-tao-dot-pha-tu-bien-a462671.html>

Như Ngọc (2025). Hoàn thiện hạ tầng thương mại biên giới để bứt phá giao thương. Truy cập tại <https://angiang.gov.vn/vi/hoan-thien-ha-tang-thuong-mai-bien-gioi-de-pha-giao-thuong#>

Tú Ly - Danh Thành (2025). Khởi thông “điểm nghẽn”, bứt phá kinh tế biên mậu an giang - Bài 1: Cửa khẩu mở lối, đánh thức “mạch vàng” thương mại. Truy cập tại <https://dangcongsan.vn/angiang/tin-tuc-hoat-dong/khoi-thong-diem-nghen-but-pha-kinh-te-bien-mau-an-giang-bai-1-cua-khau-mo-loi-danh-thuc-mach-vang-thuong-ma-i.html>

Ủy ban nhân dân tỉnh An Giang (2025). Tài liệu hội nghị Diễn đàn kết nối thương mại vùng biên giới Việt Nam - Campuchia tại An Giang.

Ngày nhận bài: 5/12/2025

Ngày phản biện đánh giá và sửa chữa: 20/12/2025

Ngày chấp nhận đăng bài: 7/1/2026

BORDER TRADE DEVELOPMENT IN AN GIANG PROVINCE: CURRENT STATUS, KEY CHALLENGES, AND STRATEGIC DIRECTIONS

● **LE THI KIM CHI**

Faculty of Economic and Business Administration
An Giang University, An Giang, Vietnam
Vietnam National University - Ho Chi Minh City, Vietnam

ABSTRACT:

Benefiting from its strategic location and border crossings adjacent to Cambodia, border trade constitutes a vital channel for socio-economic development in An Giang province. In recent years, border trade activities in An Giang province have recorded notable progress, contributing to local economic growth and cross-border exchange. Nevertheless, the sector continues to face significant challenges, including limitations in border-gate infrastructure and logistics, high goods circulation costs, administrative bottlenecks, the limited competitiveness of enterprises and small traders, as well as persistent smuggling and trade fraud. Through an analysis of the current situation and these constraints, this study provides a comprehensive assessment of the factors shaping the development of border trade in An Giang province, offering an analytical foundation for enhancing its efficiency and long-term sustainability.

Keywords: border trade, An Giang province, economy, border gate, logistics.